

NYGÅRDSHAUGEN BARNEHAGE ÅRSPLAN – del 2

Rammeplan for barnehagen i praksis i
Nygårdshaugen barnehage.

Innhold:

Barnehagens verdigrunnlag	s. 3
Omsorg, tid og kjærighet	s. 3
Den bevisste voksne	s. 4
Trygghetssirkelen	s. 4
Mål for arbeidet med barna	s. 5
Lek og gode samspill	s. 6
Rammeplanens fagområder	s. 7
Progresjon	s. 7
Tilvenning og overganger	s. 7
Når barna blir eldre og skal bytte avdeling.....	s. 8
Overgang barnehage- skole	s. 8
Språk	s. 9
Barns medvirkning	s. 9
Handlingsplan mot mobbing	s. 9
Danning	s. 10
Evaluering	s. 10
Foreldresamarbeid	s. 11
Foreldrenes evaluering/ brukerundersøkelse	s. 11
Samarbeid med andre instanser	s. 11

Om årsplanen:

Årsplan for Nygårdshaugen barnehage består av to deler.

Del 1 inneholder opplysninger, informasjon og satsingsområde for dette barnehageåret.

Årsplanen skal være et levende dokument som vi bruker i hverdagen og i planleggingsarbeidet i løpet av året. Nye medarbeidere skal sette seg inn i årsplanen.

Del 2 beskriver vårt pedagogiske ståsted og viser hvordan vi arbeider. Gjennom de siste 5 årene har vi jobbet med rammeplan for barnehagen og etablert et grunnlag som skal prege vårt daglige arbeid med barna.

Barnehagens verdigrunnlag.

I rammeplan for barnehagen (Udir 2017) er det bestemt hvilke verdier norsk barnehage skal bygge på:

«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.» (s.7)

Rammeplanen kan dere lese på nett eller låne i barnehagen hvis dere ønsker å se mer i den.

Omsorg, tid og kjærighet.

Ved inngangen til barnehagen henger vår logo. Den har betydning for oss.

Omsorg, tid og kjærighet skal prege hverdagen i Nygårdshaugen barnehage. Barn og foreldre skal være trygge på at her er det godt å være. Omsorg er å sørge for at barna får sine behov dekket. Det kan være behovet for kos, trøst, hvile, utfordringer eller hjelp og beskyttelse for å nevne noe. Det innebærer at hvert barn må møte forståelse og få utfordringer til å vokse, lære og utvikle seg. Omsorg i praksis vil si at:

- Barna blir sett, forstått og respektert og får den hjelp og støtte de har behov for.
- Alle blir møtt på en god måte.
- Barna får omsorg og får mulighet til å vise omsorg selv.
- Vi framsnakker barn, foreldre og kollegaer.
- Vi vet at trygghet må komme først og bruker trygghetssirkelen for å forstå og hjelpe barna.
- Vi jobber for god tilvenning i barnas eget tempo.
- Vi fokuserer på tilstedeværelse og å følge barnas initiativ.
- Vi er bevisste på og erkjenner at den voksne alltid har ansvaret for hvordan barna takler og opplever hverdagen.

- Vi fokuserer på konteksten og å se muligheter i miljø, leker og organisering.

Den bevisste voksne.

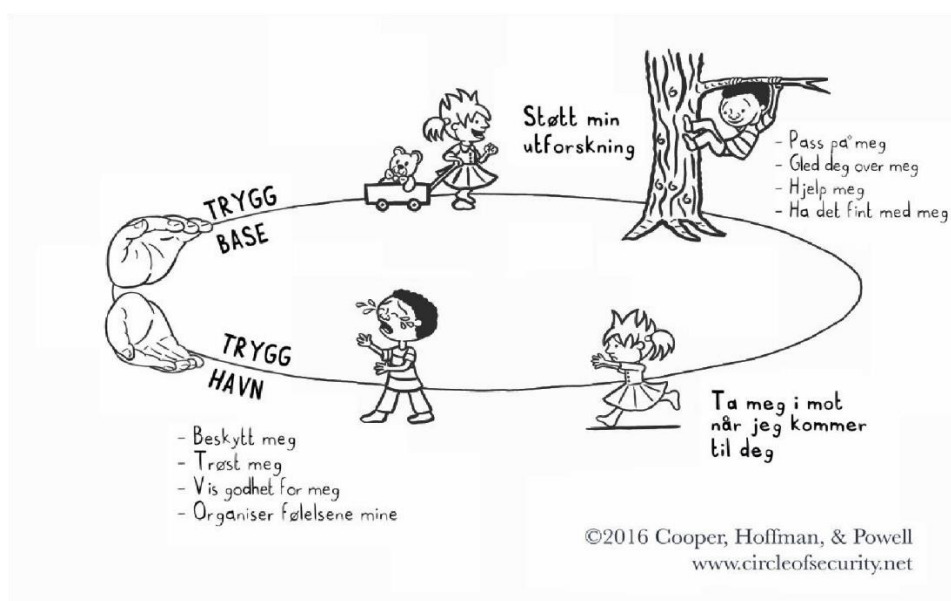
Både personalet og foreldre er rollemodeller for barna. De voksnes handlinger, hvordan vi møter barna og legger til rette hverdagen avgjør hvert barns opplevelse og læring av verdier. Dette krever et bevisst og kompetent personale. Forskning viser at en av de viktigste faktorene som preger et barnehagetilbud med høy kvalitet er at personalet klarer å dele fokus med barna. At den voksne forstår hva barnet prøver å fortelle og klarer å stille gode spørsmål som gir barnet mulighet til å finne ut mer om verden rundt seg.

I Nygårdshaugen barnehage snakker vi om og deler kunnskap og erfaringer om hvordan ulike barn og aldersgrupper lærer. Vi bruker planleggingsdager og personalmøter til å holde oss faglig oppdatert og til å utvikle arbeidet i vår barnehage. For at vi skal gi barna det beste tilbudet hver dag må vi vurdere og se på vår egen praksis. Vi må stille spørsmål og lete etter de beste måtene å utøve verdiene på. Dette kalles å være en lærende organisasjon.

- Vi har personale som reflekterer rundt faglige og etiske problemstillinger sammen.
- Vi jobber mot felles mål.
- Vi tar felles ansvar for alle barn og for å nå målene våre.
- Vi driver kollegaveiledning og erfaringsutvikling.
- Vi utfordrer og støtter hverandre.
- Vi er gode rollemodeller for hverandre og barna.
- Vi jobber med bevisstgjøring av den enkelte og felles slik at vi skaper gode læringsmiljøer for alle barna i barnehagen.

Trygghetssirkelen.

Vi har jobbet med å forstå Trygghetssirkelen som verktøy for vår måte å tenke om barn på. Personalet har deltatt både i ekstern og intern kursing i COS – trygghetssirkelen. Den hjelper oss å se om barnet trenger nærhet og trøst eller å få forske. Og den minner oss på at alle mennesker må få nærme seg nye situasjoner i eget tempo og med en trygghet i bunnen.

Mål for arbeidet med barna:

«Alle barn skal oppleve å bli sett og få delta i hverdagen»

For å sikre at vi møter barna på den beste måten må vi jobbe mot et felles mål. Dette er ikke et mål vi kan bli ferdig med, men et mål som krever at vi gir nye tilbud og har en progresjon ettersom barna vokser og utvikler seg. Å oppleve å bli sett og godtatt som den man er skaper trygghet. For noen kan det å bli sett være at vi bygger videre på deres ideer i leken. For andre kan det være å få sitte på et fang, snakke og fortelle. Andre igjen trenger en voksen som forstår når de trenger hjelp til å komme inn i leken.

- Vi bruker vår kunnskap om hva det vil si å oppleve seg sett. Denne kunnskapen skal hjelpe personalet i å sikre at alle barna opplever dette daglig hos oss.
- Vi jobber aktivt med organisering av tid og tilbud. For å nå målene våre er det viktig at personalressursene brukes best mulig, at rom og utstyr fungerer som en støtte og at møter og tidsbruk fungerer hensiktsmessig. Organiseringen skal gi mer tid til å være med barna.
- Personalet observerer barna og leken. På avdelingsmøtene drøfter vi observasjonene. Hva er barna opptatt av og hvordan vil vi bruke dette i utvikling av lek og prosjekter? Er det barn vi bør gi ekstra oppmerksomhet en periode? Hvis det er noe vi ønsker å ta opp med foreldrene skal det gjøres snarest.
- Vi bruker barnas innspill aktivt i tilrettelegging av hverdagen, i utviklingen av leketilbudet og som ide til prosjekter. Personalet skal øve på å bli gode på å følge opp det barna viser interesse for.
- Vi jobber ofte i smågrupper. Da kan vi sikre at alle opplever kontakt og blir sett og hørt av de voksne.
- Vi tar barna med på flest mulig gjøremål i hverdagen. Personalet skal stille spørsmålet «hva kan barna hjelpe til med/ få prøve seg på her?» gjennom alle situasjoner daglig.
- Barna skal få klare mest mulig selv. Personalet må sette av tid så barna kan få prøve seg på påkledning, matsmøring osv. Her er det også viktig å samarbeide med hjemmene så barna kan utfordres og gi muligheter for mestring både i barnehagen og hjemme. Vi ønsker barn som tenker og opplever «jeg kan!».
- Vi tar bilder og henger opp ulike former for dokumentasjon der barna ser det. Dokumentasjonene skal først og fremst vise prosessene vi jobber med. Dette er også en måte å gi foreldrene daglige innblikk i det barna er opptatt av.
- Vi legger til rette for inkluderende lek. Vi veileder og samtaler med barna om hva som er god lek, hvordan man kan be om hjelp om å komme inn i lek og hvordan man kan ha rett til å få leke i fred noen ganger. Hvis et barn er mye alene vil vi hjelpe det inn i leken. Det samme gjelder de som sliter med å få til samspill med andre. Vi arbeider mot mobbing.

Lek og gode samspill

Dagen i barnehagen skal først og fremst handle om barnas lek. Vi har lett for å presentere aktiviteter som vi voksne har satt i gang, men leken skal være hovedmåten vi jobber på når vi har prosjekter og aktiviteter for barna. Humor, glede, fantasi og det å glemme tid og sted gir et godt fundament i livet.

- Vår barnehage gir gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur.
- Vi vet og jobber i tråd med at leken er den beste og viktigste muligheten for sosial og språklig samhandling.
- Leken i Nygårdshaugen barnehage gir og skaper glede, humor, spenning og engasjement.
- Vi er bevisste på hvordan voksne kan hjelpe barn gjennom igangsetting av og aktiv deltagelse i lek.
- Vi har rom og utstyr ute og inne som inviterer til og gir barna muligheter til variert lek.
- Vi oppdager og motarbeider utestengelse og mobbing og har rutiner som sikrer dette.

Rammeplanens fagområder:

I løpet av barnehagetiden skal barna få kunnskap, erfaringer og ferdigheter innen syv ulike fagområder. Det betyr at vi må tenke tverrfaglig i planlegging og være kreative og gi barna muligheter til å bruke hele seg. Barna skal få oppleve, forske og uttrykke seg på forskjellige måter. Alle skal få mulighet til å bruke og utvikle sine sterke sider og interesser.

- Kommunikasjon, språk og tekst.
- Kropp, bevegelse, mat og helse.
- Kunst, kultur og kreativitet.
- Natur, miljø og teknologi.
- Antall, rom og form.
- Etikk, religion og filosofi.
- Nærmiljø og samfunn.

Progresjon:

I de daglige aktivitetene skal barna møte utfordringer tilpasset deres interesse og alder. Tilbudet på avdelingene skal passe best mulig til de barna som tilbringer dagen sin der.

- Vi sikrer at alle barna utvikler seg, lærer og opplever framgang.
- Personalet har kunnskap om barnas utvikling på ulike alderstrinn.
- Vi bygger på barnas interesser i temaer og prosjekter.
- Barna får utfordringer tilpasset deres alder.
- Barna opplever mestring.
- Vi bruker fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse som arbeidsmåter med barn

Tilvenning og overganger:

Når nye barn begynner i Nygårdshaugen barnehage legger vi vekt på at

- Tilvenningen må skje på barnets premisser og i tett dialog med foreldrene
- Vi setter av god tid og ønsker at foreldrene skal være i barnehagen og delta i vår hverdag sammen med barnet den første tiden.
- Barnet / foreldrene har en fast kontaktperson som de forholder seg mest til den første tiden.
- Vi bruker trygghets sirkelen som er en tilknytningsmodell som gjør det lettere for oss å se barnet innenfra og forstå barnets signaler.
- Vi inviterer barnet på besøk i tiden før barnehagestart slik at barnet kan møte de voksne, barna og de fysiske omgivelsene.
- Vi inviterer nye foreldre til et foreldremøte før oppstart. (Marihøna)

Når barna blir eldre og skal bytte avdeling.

Nygårdshaugen barnehage er organisert med fire avdelinger/ grupper som barna flytter til ettersom de blir eldre. For å gjøre overgangen trygg tenker vi på dette gjennom hele året:

- Vi har åpne dører mellom avdelingene i frileken
- Personalet tar kontakt med alle barn ute og inne. Personalet på den nye avdelingen fokuserer på de som skal flytte over på vårparten
- Barna flytter over på neste avdeling flere samlet. Det vil si at de finner igjen vennene sine der.
- Vi snakker med barna i forkant og forbereder dem.
- Vi har felles arrangement i løpet av året der alle barna får felles opplevelser
- Vi har felles uteområde – barna blir sett av andre barn og voksne over tid.
- I vårhalvåret følger vi «Plan for overflytting». Denne har oversikt over besøksdager på ny avdeling, foreldresamtaler i forbindelse med bytte av avdeling mm.
- Vi inviterer foreldrene til barn som har byttet avdeling til foreldresamtale tidlig høst.

Overgang barnehage- skole

Sarpsborg kommune har utarbeidet ett årshjul med rutinebeskrivelse for gode overganger mellom barnehage og skole. Barnehagen følger rutiner og anbefalinger som dette årshjulet beskriver. Foreldrene til skolestarterne bli invitert til et eget foreldremøte om høsten.

Forberedelse til skolestart:

- De eldste barna er samlet på en avdeling der hverdagen er lagt til rette spesielt for denne aldersgruppen.
- Vi fokuserer på å lære barna å mestre mest mulig selv i det daglige.
- Vi jobber for at barna skal utvikle evne til å følge med når det kreves, huske beskjeder og instruksjoner, beherske følelser, fullføre oppgaver, vente på tur og å kunne kommunisere ønsker og behov.
- Vi har to pedagoger på huset som er språk og matteveiledere, og de følger Sarpsborg kommunes kurs og temasamlinger på dette feltet.
- Barna deltar på barnehageløpet, besøker brannstasjon og stiller i fotballmesterskap i løpet av året.
- På våren drar de eldste på egne småturer og har overnattingstur på Isesjøbråten

Språk:

Nygårdshaugen barnehage har jobbet mye med språk og begrepstrening de siste årene. Vi vet at et godt utviklet språk er nøkkelen til å forstå og bli forstått. Vi skal sikre at barna får med seg et solid språklig fundament fra barnehagen. Dette må også foreldrene bidra til. Ved å snakke *med*, og ikke *til* barnet, lese for det og fortelle og forklare kan du hjelpe barnet ditt godt på vei. Dette gjør vi i barnehagen:

- Vi har 2 språkveiledere i barnehagen. Disse følger kurs og samlinger i kommunen. Har ansvar for å videreformidle til personalet og lede kompetansehevingen hos oss.
- Vi bruker snakkepakken og språkkofferter aktivt med de ulike aldersgruppene
- Vi har fokus på lesing, både organisert og spontant
- Vi bruker rim og regler daglig med barna
- Vi sørger for å låne og kjøpe inn gode barnebøker
- Vi gjennomfører språkgrupper på alle avdelinger
- Vi jobber med begrepsforståelse
- Vi har oversikt over barnas språkkunnskaper

Barns medvirkning:

I Rammeplanen fremheves barnas rett til medvirkning. Barna skal ha mulighet til innflytelse og de skal bli hørt. Å ha medvirkning betyr ikke det samme som å bestemme. Medvirkning handler om å bli spurt, få ha en stemme og bli lyttet til, respektert og akseptert som deltager. Vi vil:

- Gi barna mulighet til å klare selv
- La barna delta i flest mulig hverdagslige gjøremål i løpet av dagen.
- La barna oppleve at de kan påvirke hverdagen med innspill.
- Vise barna hvordan vi kan ta demokratiske avgjørelser i fellesskap.
- Dele barna i mindre grupper i løpet av dagen for sikre at alle blir hørt.
- Jobbe for å ha den beste organisering som gir tid til å være med barna.
- At når et barn henvender seg til en voksen skal vi ikke alltid gi svar, men utfordre barnet til å tenke selv
- La barna undre seg og forske. Stille gode, åpne spørsmål og bruke tid slik at barna får mulighet til å uttrykke seg.
- Huske på at når barna skal prøve selv er tid avgjørende - vise respekt for dette i daglige rutinesituasjoner

Handlingsplan mot mobbing:

Barnehagen har en Handlingsplan mot mobbing. Tiltakene i denne henger veldig tett sammen med oppfølging av leken. Vi skal styrke vennskap og vi skal gripe inn og veilede samspillet i leken når det trengs. Barna skal vite at de kan gå til de voksne og få hjelp når det blir vanskelig å få til et samspill.

Temaet inkludering tar vi opp på foreldremøtene og vi vil jobbe tett med foreldrene for å skape et godt oppvekstmiljø sammen.

Danning:

«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.»

«Personalet skal

- tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.»

Evaluering:

Barnehagens dokumentasjon kan gi foreldrene, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen. Dokumentasjonen skal også ha en annen funksjon. Personalet tar fram bilder og notater og bruker dem i evalueringsarbeidet som et middel for å få fram ulike oppfatninger og åpne for en kritisk og reflekterende praksis. Dokumentasjon er å gjøre vår observasjon av det utforskende barnet synlig for andre. Vi prøver å se og forstå de forbindelser barna skaper med omverdenen og synliggjøre dette ved hjelp av tekst og foto.

For å sikre at vi er på vei mot målet vårt er det viktig å evaluere underveis.

Når avdelingene planlegger og gjennomfører ulike tiltak, prosjekter og aktiviteter skal det bygge på observasjoner og erfaringer.

Personalet må også ta barna med i evalueringen og la dem sette ord på sine opplevelser.

- Vi bruker Kidplan aktivt som plattform for informasjon og bildedeling med foreldrene.
- Avdelingene evaluerer ukentlig og etter perioder med nye tiltak og prosjekter.
- Vi evaluerer felles prosjekter på ped.ledermøter og personalmøter.
- Årsplanen evalueres på planleggingsdagen i slutten av barnehageåret.

Foreldresamarbeid:

Et godt og tillitsfullt samarbeid mellom hjem og barnehage er viktig for det enkelte barnets trivsel, utvikling og læring. Det første møtet med barnehagen kan være krevende for barn og foreldre/foresatte. For barnet åpner det seg en ny verden som kan oppleves som både interessant og utfordrende. Dere foreldrene overlater ansvaret for barna til et personale og en barnehage dere til å begynne med ikke kjenner. Barnehage og foreldre plikter å jobbe sammen for at hvert barn utvikler seg og har det bra. For å lykkes med dette må personalet inneha og bruke sin kunnskap om barns utvikling.

Mål:

Alle foreldre blir møtt med åpenhet og det legges til rette for et nært samarbeid om deres barn.

Tiltak:

- Foreldrene inviteres til å komme med innspill til årsplan på foreldremøte på høsten.
- Barnehagen og foreldre har daglig kontakt ved levering og henting. Det gir mulighet til dialog og gjensidig informasjonsutveksling
- Foreldresamtaler 1 -2 ganger årlig eller etter behov.
- Foreldremøte høst og evt. vår.
- Hvis personalet lurer på noe angående barnets utvikling tar vi opp dette med foreldrene så tidlig som mulig.
- Når foreldre lurer på noe skal de lett kunne be om å få en samtale med ped.leder.
- Personalet har kunnskap om barns utvikling, tilknytning og tidlig innsats.
- Foreldre, søsken og besteforeldre inviteres til arrangement i barnehagen noen ganger i løpet av året. Da får barna vist og delt opplevelsene de har i barnehagen med familien.
- Vi bruker gjerne foreldre som ressurs når vi jobber med ulike temaer og prosjekter

Foreldrenes evaluering/ brukerundersøkelse.

Kvalitetssikring og foreldreinnspill er viktig for at vi skal kunne gi et tilbud av høy kvalitet. Nygårdshaugen barnehage gjennomfører brukerundersøkelse annethvert år. Da blir foreldrene bedt om å delta i en nasjonal foreldreundersøkelse på nett. Resultatene legges ut offentlig. Personalet bruker svarene til å forbedre praksisen i barnehagen. Vi håper alle tar seg tid til å svare på brukerundersøkelsen når det er tid for det.

Like viktig som at dere deltar i undersøkelsen er de daglige tilbakemeldingene vi får. Vi oppfordrer alle til å være åpne og spørre når dere lurer på noe. Ta en telefon eller stikk innom kontoret også hvis dere har spørsmål som styrer kan svare på.

Samarbeid med andre instanser:

Ppt, helsestasjon, BUP, barnevern, fysioterapeut, logoped m. flere
For å sikre alle barn et godt og riktig tilbud har vi mange samarbeidspartnere. Disse kan vi henvende oss til ved behov, og de tilbyr også kurs og veiledning.
Vi samarbeider med foreldrene og innhenter alltid samtykke før en henvendelse blir sendt.

